

Vsebinsko in finančno poročilo o izvedbi programa dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih v letu 2021

(Obrazec za poročanje)

Osnovni podatki

Polni naziv knjižnice:	Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem
Naslov (sedež):	Na gradu 1
Odgovorna oseba:	Mag. Irena Oder
Telefon:	02 87 05 424
Elektronska pošta:	irena.oder@rav.sik.si
Številka pogodbe:	3340-21-126068

Vsebine v sklopih programa dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih, ki jih je knjižnica izvedla v letu 2021:

1. Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za Slovence v zamejstvu
2. Bralna kultura ter informacijsko opismenjevanje za Slovence v zamejstvu
3. Aktivno strokovno sodelovanje za dejavnost knjižnice na obmejnih območjih

Ocena izvedenega programa dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih za leto 2021

Pri vsaki izvedeni nalogi na kratko opišite načrtovane letne cilje, vsebino in obseg nalog (število ur ali število projektov) ter ocenite učinke oziroma dosežene rezultate.

1. Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za Slovence v zamejstvu

1.1 Potujoča knjižnica

Odkar so v knjižnici razširili ponudbo z medknjižnično izposajo in pravljničnimi uricami se je zanimanje za aktualno knjižno gradivo precej povečalo.

Glede na to, da na Koroškem raste trend in vpis na dvojezične izobraževalne programe se šole in vrtci na njih obračajo s prošnjo, da bi jim posodili slovensko knjižno gradivo za dalj časa.

Upoštevajo tudi njihove želje in jim pripravijo gradivo, ki ustreza učnim potrebam. Za zdaj oskrbujejo samo šole in vrtce, ki so v neposredni bližini Celovca, bolj oddaljene pa morajo zavrniti, saj jim glede na dosedanje finančno, kadrovsko in logistično stanje te storitve ne morejo ponuditi. Zanimanje za potujočo knjižnico je veliko, zato bi radi to omogočili vsem šolam in vrtcem, ki si te storitve želijo.

Do sedaj je bilo za njeno delovanje že namenjenih nekaj sredstev, zato že beležijo rast izposoje, tako, da so se prve primerjave že lahko naredile.

Zaradi izrednih razmer in okrnjenega delovanja je knjižnica v letu 2021 kljub temu potovala 28 x. Za svoje delovanje in pripravo gradiva so porabili okrog 20 ur in izposodili 1033 enot gradiva.

Statistični podatki za leto 2020:

Št. izvedb: 25

Št. izposoj. knjig: 947

Št. ur: 20,5

Statistični podatki za leto 2021:

Št. izvedb: 28

Št. izposoj. knjig: 1033

Št. ur: 20,08

Če naredimo primerjavo z letom 2020 je izposoja gradiva v letu 2021 nekoliko narasla. To dokazuje, da je bilo njeno delovanje kljub poostrenim razmeram zaradi Corone uspešno in je v celoti opravičilo vložena sredstva.

2. Bralna kultura ter informacijsko opismenjevanje za Slovence v zamejstvu

2.1 Bralna značka za odrasle »Korošci pa bukve beremo« z vključitvijo »lahkega branja«

V Koroški osrednji knjižnici promocijo branja za odrasle širimo tudi v zamejstvu, in sicer v sodelovanju s Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu. Za bralno značko berejo posamezniki in zaključene bralne skupine.

V pomoč pri izbiri knjig ponujamo knjižni meni, ki obsega okrog 40 kakovostnih, raznovrstnih književnih del. Med njimi so aktualne novitete in »dobra stara klasika«. Na priporočilnem seznamu je kvalitetnejša beletristika in strokovna literatura. Ponujamo tudi izkušnjo sodobnega branja elektronskih knjig na prenosnih napravah.

Prizadevamo si za letno rast števila bralcev ter za prepoznavnost naše skupne akcije v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Namen bralne značke med zamejci na avstrijskem Koroškem je popularizacija domače kvalitetne literature, prav tako kvalitetnih slovenskih prevodov. Medgeneracijsko povezovanje je za obstoj in razvoj slovenščine na koroškem delu Avstrije še posebej dragoceno in se z branjem za vse generacije še utrdi, zato je tudi priporočilni seznam sestavljen iz vseh bralnih značk, ki so pri nas že uveljavljene.

Koncept bralne značke ostaja v svojem bistvu nespremenjen, se pa v posameznih sezonah branja pojavljajo manjše spremembe oziroma poudarki branja (literarne obletnice, e-knjige, poučno branje, domači avtorji, ženske avtorice, tematsko branje, ...):

Bralna značka je še vedno najbolj množična motivacijska oblika za branje in jo lahko opredelimo kot nosilko razvoja bralne kulture.

Lani se je branja udeležilo 74 zamejskih bralcev, kar so 4 več kot v letu 2020 in nekoliko manj kot v letu 2019. S tem je bila tudi v letu 2020 uspešno zaključena 13. sezona branja. Zaključna razmišljanja o branju za odrasle smo udeleženi v času pozne pomladi, ko je narava najlepša in najbogatejša (31. maj).

O izzivih korona časa, branja in literature smo se na lepo obiskanem literarnem dogodku pogovarjali z domačinko dr. Jano Makuc. Simbolne nagrade za vse bralce pa so bile dostavljene v knjižnico Celovec (večnamenske vrečke iz jute).

2.2 Pravljične urice z Dragano in Dadijem

Projekt organizirata Slovenska prosvetna zveza in Slovenska študijska knjižnica Celovec v sodelovanju s Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika na Ravnah. Projekt izvaja Zdrav um in razum, Stojanka Todić, s.p.

Pravljične urice so namenjene dvojezičnim ljudskim šolam, vrtcem in vsem dvojezičnim otrokom na avstrijskem Koroškem, ki obiskujejo Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu.

K sodelovanju je bilo povabljenih 60 šol in vrtcev. Starost otrok je od 1-14 let.

Lutka Dadi in Dragana skupaj prebereta pravljico, ki ustreza znanju slovenskega jezika otrok, ki se udeležijo pravljичne urice.

Pravljico popestrita še z možgansko telovadbo, uganko, ki spodbija divergentno razmišljanje, predvsem pa z doživetim pripovedovanjem. Ob tem pa otroci tudi spoznavajo Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu, saj si lahko tudi izposodijo knjige in se seznanijo s knjižnimi novostmi. To pa istočasno spodbuja tudi delovanje potujoče knjižnice.

Ker tudi leto 2021 ni bilo vedno prijazno do obiskovalcev knjižnice, je bilo nekaj pravljичnih uric objavljenih tudi na fb profilu knjižnice.

Tudi za v bodoče razmišljajo, da se bodo pravljичnih uric lotili malo drugače. Vrtcem in šolam bodo ponudili tudi personalizirane pravljичne urice, kar pomeni, da bo Dadi zanje posnel pravljico in jim jo poslal. Vseeno pa tako Dragana kot Dadi upata, da bo pomladni čas prinesel ugodnejše razmere za srečanje v živo.

Na FB strani knjižnice se tako vsak teden objavi nova pravljica. Če tudi v bodoče ne bo vedno možen obisk knjižnice, se bodo povezali s šolami in na njihovo željo posneli posebej prilagojene pravljичne video vsebine, ki se bodo lahko predvajale otrokom kar v šoli.

Podatki za leto 2021: (podatki za pravljичne urice, ki so se izvajale v klasični obliki)

Št. izvedb: 9

Št. otrok: 168

Št. odraslih: 12

Skupno št. obiskoval.: 180

Št. ur: 10

2.3 Bralna značka Malček bralček

Namenjena je otrokom od 1. do 3. leta starosti. Zanje se pripravi prav posebne kovčke s knjigami, katere bodo lahko odnesli domov. V vsakem bodo dve ali tri knjige, dve naprstni lutki in pobarvanka. Naprstni lutki sta namenjeni dodatni motivaciji in večji predstavnosti, pobarvanka pa je nagrada za »prebrane« knjige. Ob vrnitvi kovčkov v knjižnico pa bo vsak otrok nagrajen še z barvnim žigom. Otrok osvoji bralno značko, če skupaj s starši prebere vsaj tri knjige.

S tem projektom spodbujamo zgodnjo bralno pismenost v slovenskem jeziku.

Pri bralni znački je sodelovalo 13 malčkov (isto kot leta 2020).

Zaključne prireditve še ni bilo, čeprav jo načrtujejo, da bodo lahko podelili diplomice in nagrade.

2.4 Moja družina bere

Moja družina bere je projekt, s katerim želijo družine spodbujati, da skupaj berejo in se o prebranem tudi pogovarjajo. Na ta način starši otroke motivirajo in pri njih spodbudijo veselje do knjig, do branja, širjenja besedišča in spoznavanja novih besed, pa tudi do pridobivanja novih informacij.

Za več idej, kako brati skupaj je dodana brošura Otrok, branje in odrasli. Pogoji za sodelovanje v tem projektu je, da vsak v družini prebere vsaj eno knjigo ali revijo. Da se o knjigah skupaj pogovorijo, potem pa izdelajo svojo družinsko knjigo, zvezek ali plakat. Projekt se začne oktobra 2020 in zaključijo junija 2021.

Pri projektu je sodelovalo 34 družin.

Zaključne prireditve še ni bilo. Jo pa načrtujejo takoj, ko bo to mogoče.

2.5 Bodi kul, beri ful

Poteka v sodelovanju s koroškimi osnovnimi in srednjimi šolami ter dvojezičnimi srednjimi šolami v Celovcu.. Namenjen je mladim od 13. do 18. leta.

Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočenega seznama ter o njih v zgibanko napisati osnovne podatke, svoje misli in knjigo oceniti. Vse sodelujoče povabimo na zaključno prireditev, na kateri jim podelimo priznanja in manjše praktične nagrade.

Projekt promovira in izvaja tudi Slovenska študijska knjižnica v Celovcu. V prihodnje želimo doseči še večjo prepoznavnost projekta, vanj vključiti še več dijakov in dijakinj dvojezičnih srednjih šol ter s tem tudi vplivati na krepitev slovenske jezikovne zavesti in znanje slovenskega jezika.

V letu 2021 je pri tem projektu sodelovalo 50 otrok iz Trgovske akademije.

Veseli smo bili, da je bil med mladimi takšen odziv, saj smo prepričani, da se bo ta projekt nadaljeval tudi v prihodnjih letih.

3. Aktivno strokovno sodelovanje za dejavnost knjižnice na obmejnih območjih

3.1 Medknjižnična izposoja

Ker bibliobusa na našem področju nimamo, dajemo večji pomen takšnemu načinu izposoje, saj se s tem poveča tudi dostopnost knjižničnega gradiva v slovenskem jeziku in tudi bralne kulture. Lani smo za to že namenili nekaj sredstev. Ker je to do sedaj že postala utečena praksa, bomo s tem tudi nadaljevali.

SŠK je naročila v letu 2021:

od SIKRE 22 enot gradiva

SŠK je dobavila v letu 2021:

SIKRI – 31 enot gradiva

3.2 Dostop do e-virov

Tudi letu 2021 smo v dogovoru s knjižnico v Celovcu njihovim uporabnikom omogočili oddaljen dostop do e-virov, ki jih naša knjižnica nudi tudi našim uporabnikom (seznam je na naši spletni strani). Pogoj za to je včlanitev v Koroško osrednjo knjižnico, saj bodo z našo izkaznico lahko brezplačno dostopali do vseh e-virov, ki so dostopni preko spletne strani naše knjižnice.

Statistika za člane, ki imajo stalen naslov v Avstriji:

št. vpisov: 1

št. aktivnih članov: 9

št. izposoj in podaljšanj: 165

št. rezervacij: 25

3.3 Igralna urica

Z Barbaro Hanuš: **Križ - kraž Slovenijo spoznaš**, kjer bodo otroci na zabaven način spoznali Slovenijo.

Namen igralne urice pa je, otroke v zamejstvu, skozi igro in slovensko besedo, seznaniti z naravnimi lepotami Slovenije, našo kulturo in jim skozi zgodbe poglobiti poznavanje slovenskega jezika.

Prek ZOOM povezave je sodelovala Nova srednja šola Borovlje.

13. aprila 2021 je sodelovalo 24 otrok

15. aprila 2021 je sodelovalo 25 otrok.

Skupaj 50 udeležencev (49 otrok in učiteljica)

3.4 Glasno branje

Glasno branje je projekt, ki ga izvajajo zaposleni v Slovenski študijski knjižnici. Na glas berejo svojim uporabnikom vse, kar bi radi prebrali sami, a tega ne morejo ali ne znajo. Izvajajo tudi pomoč pri treningu glasnega in pravilnega branja ter učijo pravilne izgovorjave.

Skupaj berejo tako slovenske kot tudi nemške knjige.

V letu 2021 za ta projekt zaradi koronavirusa ni bilo zanimanja, se je pa ponovno začel izvajati v letu 2022.

Podpisana odgovorna oseba knjižnice izjavljam, da so navedeni podatki točni in da je izvajanje programa potekalo v skladu s pogodbo. Izjavljam, da imajo finančni podatki za podlago verodostojne knjigovodske listine in da je obračunska dokumentacija na vpogled v računovodstvu knjižnice.

Poročilu prilagamo tudi obvezno prilogo:

Priloga 1 - obrazec:

Finančno poročilo o izvedbi programa dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih za leto 2021

Datum: 22. 2. 2022

Podpis odgovorne osebe in žig:
Irena Oder